

Jaarverslag 2024

REKENKAMER GEMEENTE RHEDEN

10 maart 2025

Inhoud

1. Inleiding	2
2. De rekenkamer, haar samenstelling, doel en werkwijze	2
2.a De samenstelling van de rekenkamer	2
2.b Werving en benoeming van de leden	2
2.c Het doel van de rekenkamer	2
2.d De Klankbordgroep	2
2.e Vaststelling van de formele documenten	3
3. Onderzoeken in 2024	4
3.1. Kwaliteit van dienstverlening in de gemeente Rheden	4
3.2. Grote projecten	5
4. Financieel	6
5. Vooruitblik	6
6. Tot slot	7

1. Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de onafhankelijke rekenkamer van de gemeente Rheden zoals die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Op grond van artikel 185 Gemeentewet is de rekenkamer verplicht om jaarlijks voor 1 april een jaarverslag aan de raad aan te bieden. In dit document wordt verslag gedaan van de activiteiten van de rekenkamer in 2024, de onderzoeken die zijn uitgevoerd of zijn opgestart, het budget dat zij daarvoor heeft gekregen en de uitgaven die zijn gedaan.

2. De rekenkamer, haar samenstelling, doel en werkwijze

2.a De samenstelling van de rekenkamer

Samenstelling van de rekenkamer in 2024 was als volgt:

- De heer W. (William) van Deuren, voorzitter
- Mevrouw S. (Silvi) Joosten, lid
- De heer A. (André) de Boer, lid (van 20-2-2024 tot 1-12-2024)

De rekenkamer wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris, de heer S. (Sjaak) Leenders, die tevens plaatsvervangend griffier is van de gemeenteraad.

2.b Werving en benoeming van de leden

Bij de instelling van de onafhankelijke rekenkamer op 28 november 2023 heeft de raad besloten om de 2 externe leden van de toenmalige rekenkamercommissie te benoemen tot voorzitter respectievelijk lid van de rekenkamer. Gelijktijdig heeft de raad besloten om het aantal leden van de rekenkamer uit te breiden naar 3, waardoor een vacature is ontstaan.

Naar aanleiding van de gevoerde sollicitatieprocedure in januari 2024 heeft de gemeenteraad in zijn vergadering van 20 februari 2024 de heer A.A. (André) de Boer benoemd voor de periode van 6 jaar.

De rekenkamer kon toen niet vermoeden dat de heer De Boer later dat jaar zou laten weten dat hij zich terug zou trekken als lid van de rekenkamer, waardoor er per 1 december 2024 opnieuw een vacature is ontstaan. Een wervings- en selectieprocedure heeft plaatsgevonden in november/december 2024, waarna de gemeenteraad op 28 januari 2025 heeft besloten om mevrouw E. (Edina) van den Boomgaard te benoemen, eveneens voor een periode van 6 jaar.

2.c Het doel van de rekenkamer

De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar het reilen en zeilen van de gemeente Rheden. Dat gaat om meer dan rekenen. De rekenkamer onderzoekt wat er daadwerkelijk gebeurt en wat dat zoal kost en oplevert. Maar ook hoe dat beter en slimmer kan. Met de onderzoeken ondersteunt de rekenkamer de raad in zijn controlerende functie en draagt zij bij aan verbeteringen in het beleid én de uitvoering daarvan.

Afhankelijk van de aard van het onderzoek doet de rekenkamer zelf onderzoek of besluit zij om het onderzoek door een extern onderzoeksbureau te laten uitvoeren.

2.d De klankbordgroep

Gelijktijdig met de instelling van de onafhankelijke rekenkamer heeft de gemeenteraad besloten tot het instellen van een klankbordgroep. Op grond van de Verordening op de gemeentelijke rekenkamer gemeente Rheden 2024 bestaat de klankbordgroep uit 3 raadsleden en/of raadsvolgers die de rekenkamer kunnen voorzien van input, reflectie en advies over haar werkzaamheden. De gemeenteraad heeft besloten om hiervoor de 3 raadsleden aan te wijzen die tot dan toe waren

aangewezen als leden van de rekenkamercommissie, te weten de heren J. (Jelte) Kolkman, W. (Willem) Heesen en J. (Jan) Verhoeven. Zij hebben een puur adviserende rol en fungeren als belangrijk klankbord bij de keuze van een onderzoeksonderwerp en de vaststelling van de rapporten, conclusies en aanbevelingen. De leden zijn niet direct betrokken bij de uitvoering onderzoeken en hebben geen inzage in de documenten en inlichtingen die de rekenkamer in het kader van een specifiek onderzoek heeft vergaard.

De klankbordgroep was actief betrokken bij de transitie van de rekenkamercommissie naar de onafhankelijke rekenkamer en heeft in 2024 een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de huidige rekenkamer.

Voorts is de klankbordgroep leidend bij de werving van de leden van de rekenkamer. Zo kwam de klankbordgroep in 2024 tweemaal in actie voor de werving en selectie van een derde lid van de rekenkamer en de voordracht voor benoeming ervan aan de gemeenteraad.

Daarnaast heeft de klankbordgroep een centrale rol bij het monitoren van de aanbevelingen van de rekenkamer en het voeren van het jaargesprek met de gemeenteraad. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 8 oktober 2024 en is gevoerd aan de hand van een drietal, vooraf door de klankbordgroep bepaalde, thema's.

2.e Vaststelling van de formele documenten

Bij aanvang van de rekenkamer in haar nieuwe rol en samenstelling is gestart met het op orde brengen van een aantal formele documenten die nodig zijn voor haar functioneren.

Zo heeft de rekenkamer in haar vergadering van april 2024 een reglement van orde vastgesteld voor haar vergaderingen en andere werkzaamheden. Daarmee heeft zij uitvoering gegeven aan een verplichting die voortvloeit uit artikel 81i van de Gemeentewet.

Daarnaast heeft de rekenkamer in dezelfde vergadering een onderzoeksprotocol vastgesteld. Hierin zijn de werkzaamheden beschreven die gevolgd worden bij de uitvoering van de onderzoeken. Dit protocol heeft tot doel het waarborgen van de kwaliteit van de onderzoeken, een goed verloop van het onderzoeksproces en het geven van inzicht in de werkwijze van de rekenkamer.

Het reglement van orde en het onderzoeksprotocol zijn te vinden op de website van de rekenkamer: www.rheden.nl/gemeenteraad/rekenkamer.

3. Onderzoeken in 2024

In 2024 heeft de rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van dienstverlening en heeft zij een start gemaakt met een onderzoek naar grote projecten.

3.1. 'Kwaliteit van dienstverlening in Rheden: Van beleving naar verbetering'

Tijdens het bezoek van de toenmalige rekenkamercommissie aan de raadsfracties in oktober 2022 gaven verschillende fracties aan graag meer inzicht te willen krijgen in de kwaliteit van de dienstverlening door de gemeente Rheden en hoe deze door de inwoners wordt ervaren.

De rekenkamer(commissie) heeft in oktober 2023 besloten om dit onderzoek in eigen beheer uit te voeren.

Met dit onderzoek had de rekenkamer als doel:

- a. inzicht te geven in de mate waarin de doelstellingen uit de herijkte visie op dienstverlening uit 2020 inmiddels zijn geëffectueerd;
- b. hoe de dienstverlening op dit moment door de inwoners wordt ervaren;
- c. bruikbare handvatten mee te geven aan gemeenteraad, college en organisatie om deze dienstverlening verder te verbeteren.

De centrale onderzoeksvraag luidde:

'Hoe effectief stuurt de gemeente Rheden op de ontwikkeling van de gewenste kwaliteit van dienstverlening'.

Naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek heeft de rekenkamer de volgende conclusies getrokken:

1. Er is actueel beleid op dienstverlening, maar de implementatie ervan loopt achter.
2. Digitale dienstverlening wordt projectmatig opgepakt met een duidelijk plan, een SMART doelstelling en met actiepunten die passen bij wensen van inwoners.
3. De 5 uitgangspunten worden gehanteerd als richtlijnen en zijn niet vertaald naar een overkoepelend werkproces en normen waarop het management stuurt.
4. De score van de dienstverlening van de Gemeente Rheden ligt iets onder het landelijk gemiddelde en aanzienlijk onder het niveau van 2017.
5. Verbetersuggesties gaan vooral over bereikbaarheid, doorlooptijden, communicatie en klantgerichtheid.
6. De informatie aan de gemeenteraad en de sturing door de gemeenteraad op de kwaliteit van dienstverlening is voor verbetering vatbaar.

Op basis hiervan heeft de rekenkamer de volgende aanbevelingen gedaan:

Aan het college:

1. Zet uw voortvarende aanpak in het project digitalisering van de dienstverlening voort en betrek hierbij zoveel mogelijk de nog niet afgeronde voornemens uit de herijkte visie dienstverlening en de verbetersuggesties van inwoners en externe partners.
2. Onderzoek de mogelijkheden om de telefonische en fysieke bereikbaarheid te vergroten.
3. Doe in 2026 opnieuw onderzoek naar de ervaringen van inwoners met dienstverlening van de gemeente en deel de uitkomsten hiervan in een bijeenkomst van de gemeenteraad.

Aan de gemeenteraad en het college:

4. Stel een beperkte set normen vast waaraan de kwaliteit van de dienstverlening dient te voldoen, formuleer SMART doelstellingen, zorg voor een implementatieplan en geef sturing aan de realisatie hiervan

5. Richt de interne afhandeling van klachten zo in dat er meer sturing is op het tijdig afhandelen van klachten en filter uit klachten mogelijke verbeterpunten.

Aan de gemeenteraad:

6. Vraag het college om u te informeren over de uitvoering van de aan haar gerichte aanbevelingen.

7. Vraag het college om u periodiek te informeren over de status van voornemens en beleidsdoelstellingen en het project (digitalisering van de) dienstverlening.

3.2 Grote Projecten

Het is de rekenkamer gebleken dat verschillende fracties van de gemeenteraad, evenals de financiële commissie en de leden van het audit comité, behoefte hebben om meer grip te krijgen op grote projecten. Ook de rekenkamer vindt dit een belangrijk onderwerp, omdat grote projecten gepaard gaan met risico's, die zowel maatschappelijk als financieel een grote impact kunnen hebben.

Het college is vanaf oktober 2023 via een pragmatische en tijdelijke werkwijze van start gegaan met de rapportage grote projecten. Een eerste rapportage heeft inmiddels plaatsgevonden via de eerste Bestuursrapportage 2024. Met het project nieuwe gemeentehuis is ook gestart met een nieuwe methodiek van risico gestuurd projectmanagement. Het project nieuwe gemeentehuis biedt daarmee kansen om ook voor toekomstige nieuwe 'grote' projecten met een werkwijze en model voor projectbeheersing en –sturing te komen.

Om de gekozen pragmatische aanpak in het kader van de rapportage over grote projecten niet te doorkruisen, maar hier juist een extra impuls aan te geven, heeft de rekenkamer (nog) niet gekozen voor een diepgaand rekenkameronderzoek, maar voor een quick scan. De doelstelling van deze quick scan is het bieden van overzicht op hoofdlijnen in de stand van zaken waarbij de belangrijkste kansen, knelpunten en verbetermogelijkheden worden benoemd. Het is geen diepgaand onderzoek. Dat kan later volgen, bijvoorbeeld na een periode van twee of drie jaar volgend op de quick scan.

De onderzoeksvraag van de quick scan luidt:

Welke items en welke momenten in het besluitvormingsproces rond grote projecten zijn cruciaal voor de gemeenteraad om effectief mee te kunnen sturen als kaderstellend bestuurlijk orgaan en hoe kan het college hier in de informatievoorziening op inspelen?

Uit de centrale vraagstelling volgen de volgende onderzoeksvragen:

1. In welke mate is de benodigde informatie over grote projecten beschikbaar voor de raad?
2. Is de beschikbare informatie voor de raad juist, volledig, betrouwbaar en tijdig?
3. Hoe wordt de informatie gebruikt door de raad?

De quick scan zal zich richten op drie van elkaar te onderscheiden projecten, te weten:

1. Het nieuwe gemeentehuis
2. IJsseldistrict
3. Integrale wijkaanpak Stenfert

De rekenkamer voert dit onderzoek in eigen beheer uit. Zij streeft ernaar om haar onderzoeksresultaten na de zomer 2025 middels een rapportage te kunnen aanbieden aan de gemeenteraad.

4. Financieel

Het budget van de rekenkamer bedroeg in 2024 € 55.820,00.

Dit budget is bedoeld voor het doen van 1 tot 2 onderzoeken per jaar en vergoedingen voor de voorzitter en de 2 leden van de rekenkamer.

De leden van de rekenkamer ontvangen een vaste maandelijkse vergoeding. Voor de voorzitter bedroeg deze maandelijkse vergoeding in 2024 € 526,09. De twee leden ontvingen een vergoeding van € 450,95 per maand.

Daarnaast hebben de leden recht op een vergoeding voor hun reiskosten, waarbij wordt uitgegaan van maximaal de belastingvrije kilometervergoeding. Voor 2024 was deze vergoeding € 0,23 per kilometer.

De kosten voor 2024 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- presentiegeld voorzitter en extern leden	€ 15.331,88
- Reiskosten voorzitter en extern lid	€ 375,67
- Kosten voor onderzoek	€ 22.827,06
- Lidmaatschap NVRR	€ 425,00
- Overige kosten	€ 112,42
Totaal	€ 39.072,05 =====

Het voorgaande betekent dat de werkzaamheden van de rekenkamercommissie in 2024 binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget zijn uitgevoerd.

5. Vooruitblik

Op het moment van het schrijven van dit jaarverslag wordt er nog gewerkt aan het onderzoek naar grote projecten. De rekenkamer zal de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek na de zomervakantie presenteren aan de raadsleden en raadsvolgers in een informatiebijeenkomst van de gemeenteraad, waarna dit onderzoeksrapport voor debat en besluitvorming aan de raad kan worden voorgelegd.

In de tussentijd bereidt de rekenkamer zich voor op nieuw op te starten onderzoeken in 2025 en 2026. Dit gebeurt in samenspraak met de leden van de klankbordgroep. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de input die zij heeft opgehaald in haar rondje langs de fracties op 6 februari jongstleden.

Met een van deze onderzoeken wil de rekenkamer inzichtelijk maken hoe de gemeente handelt op het gebied van externe inhuur. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd in 2025 en zal nog in deze raadsperiode worden gepresenteerd aan de gemeenteraad.

Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor een onderzoek naar het besluitvormingsproces rond de bezuinigingen en de verwachte gevolgen voor de gemeentelijke dienstverlening en de inwoners. Vanwege het grote maatschappelijke, financiële en politieke belang ziet de rekenkamer dit als een nulmeting teneinde over enkele jaren een gedegen onderzoek te kunnen doen naar de effecten van deze bezuinigingen. Dit onderzoek start in 2025, maar de resultaten van het onderzoek zullen worden gepresenteerd aan de nieuwe gemeenteraad in 2026. Tenslotte wil de rekenkamer onderzoek doen naar de lessen die te leren zijn uit de lokale Woonvisie (2020 – 2026) met het oog op de nieuwe nog te ontwikkelen woonvisie in 2026. De start van dit onderzoek is mede afhankelijk van de planning binnen de ambtelijke organisatie.

Naast deze 2 onderzoeken die door de leden van de rekenkamer in eigen beheer worden uitgevoerd neemt de rekenkamer deel aan een Doe-mee onderzoek naar onderbesteding van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt

begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.

6. Tot slot

Zoals gezegd is dit het eerste jaarverslag van de onafhankelijke rekenkamer. Een jaar waarin veel tijd en energie is gestoken in het op orde brengen van haar formatie en het vaststellen van formele documenten die noodzakelijk zijn voor een goed functionerende rekenkamer. Met de benoeming van mevrouw Van den Boomgaard is de rekenkamer weer op volle sterkte om haar taak te kunnen uitvoeren.

In dit verslagjaar heeft de rekenkamer geen externe klachten ontvangen.

De rekenkamer bedankt de leden van de klankbordgroep voor de constructieve bijdrage die zij hebben geleverd aan de ontwikkeling van de rekenkamer, hun reflectie op haar onderzoeken en hun actieve rol bij het (tweemaal) werven en selecteren van een derde lid.

Ook dankt zij de raadsleden, raadsvolgers, collegeleden en ambtelijke organisatie voor de positieve wijze waarop zij in het afgelopen jaar meewerkten aan haar onderzoeken.

Uiteraard zal de rekenkamer haar best doen om ook in 2025 een constructieve bijdrage te blijven leveren aan de versterking van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken van de gemeenteraad.